

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4643 din 20.12.2017

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor; Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte; Legea zootehniei nr.412/1999 etc.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Cancelaria de Stat, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, autorul a respectat etapele asigurării transparenței decizionale. Astfel, normele propuse au fost plasate pentru consultare publică pe site-ul: www.particip.gov.md, la data de 13.11.2017, fiind respectat termenul minim de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, de către părțile interesate.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina oficială web indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul menționează că: „Obiectul prezentei hotărâri de Guvern îl constituie aprobarea proiectului de lege pentru aducerea legislației conexe în concordanță cu modificările la Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259/2004 și Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 adoptate prin Legea nr.190/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. [...]

Scopul final al proiectului este schimbarea autorităților publice în competența căreia intră realizarea funcțiilor în domeniile cercetării și inovării anterior exercitate de Academia de Științe a Moldovei."

Analizând prevederile proiectului s-a constatat că prin proiect se propune modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind ocrotirea monumentelor nr.1530/1993; Legea zootehniei nr.412/1999; Legea cu privire la grădinile botanice nr.105/2005; Legea cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova nr.325/2005; Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355/2005; Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura nr.149/2006; Legea regnului vegetal nr.239/2007; Legea cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare nr.138/2007; Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2010; Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010; Legea privind protejarea patrimoniului arheologic nr. 218/2010; Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil nr.280/2011; Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014; Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr.179/2016; Legea privind deșeurile nr. 209/2016).

În acest context, ajustările la legile menționate supra se referă la activitatea, competențele Academiei de Științe a Moldovei privind domeniul cercetării și inovării și salarizarea angajaților acesteia. Totodată, se propune consolidarea rolului Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare în domeniul inspecției școlare, prin excluderea cumulării acestei competențe cu organele locale de specialitate în domeniul învățământului.

În urma expertizei efectuate, se stabilește că prevederile proiectului servesc scopul declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele Academiei de Științe a Moldovei, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare și a Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare de a beneficia de norme clare și coerente privind noul mecanism de gestionare a procesului de cercetare și inovare prin ajustarea la legislația în vigoare.

Astfel, se consemnează că interesele promovate sunt conforme interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

În nota informativă autorul relevă condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi ale proiectului și prezintă argumentele corespunzătoare. Astfel, au fost respectate cerințele art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]*
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]*
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;*
- h) se evită tautologiile juridice; [...]"*

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează modificarea unor competențe ale Academiei de Științe a Moldovei din domeniul cercetării și inovării și trecerea acestora în competența Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare și a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Totodată, se propun modificări și în activitatea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare în domeniul inspecției școlare, prin excluderea cumulării acestei competențe cu organele locale de specialitate în domeniul învățământului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul supus expertizei anticorupție are drept scop ajustarea cadrului legislativ conex la noul mecanism de gestionare a domeniului cercetării și inovării stipulat în Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259/2004 și Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, modificări adoptate prin Legea nr.190/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

În cadrul procesului de elaborare au fost asigurate rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumentele pertinente și valabile care justifică soluțiile proiectului.

Prevederile promovate asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și sunt conforme interesului public.

Prevederile proiectului nu conțin factori și riscuri de corupție.

20.12.2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina GALAMAGA, Inspector superior *Galamaga*